



Date de réception : 10/09/2026

Zaak C-849/26 * [Jeanquet]ⁱ**Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing op grond van artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie****Datum van indiening:**

30 juli 2026

Verwijzende rechter:

Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (België)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

23 juni 2026

Verzoekende partij:

X

Verwerende partij:

Belgische Staat

I. Voorwerp en feiten van het geding

- 1 Verzoeker, die verklaart de Rwandese nationaliteit te bezitten, is op 3 juli 2021 in België aangekomen met een paspoort waarin een visum was aangebracht dat geldig was tot en met 14 oktober 2021. Op 22 juli 2021 werd hem een aankomstverklaring afgegeven die hem het recht gaf om tot 2 oktober 2021 in het land te verblijven.
- 2 Op 30 januari 2023 heeft verzoeker een aanvraag ingediend voor een verblijfskaart als familielid van een burger van de Europese Unie, in zijn hoedanigheid van nakomeling van [N.M.F.], zijn vader, een Portugees staatsburger. [N.M.F.] is op 3 maart 2023 overleden. Bijgevolg heeft de Dienst Vreemdelingenzaken op 17 juli 2023 besloten om een verblijfsvergunning voor

* Procestaal: Frans.

ⁱ Dit is een fictieve naam, die niet overeenkomt met de werkelijke naam van enige partij in de procedure.

een verblijf van meer dan drie maanden te weigeren, wegens overlijden van degene op wie het verblijfsrecht was gebaseerd.

- 3 Op 20 augustus 2024 heeft verzoeker op grond van artikel 47/2 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen een verblijfskaart aangevraagd in zijn hoedanigheid van ander familielid ten laste of deel uitmakend van het gezin van zijn schoonmoeder, [L.N.D.M.], Portugees staatsburger en weduwe van zijn overleden vader [N.M.F.].
- 4 In zijn aanvraag heeft verzoeker aangevoerd dat zijn overleden vader en [L.N.D.M.] op 1 februari 2008 zijn getrouwd. Zijn biologische moeder heeft afstand gedaan van haar rechten en [L.N.D.M.] neemt al meer dan 17 jaar de moederrol op zich. Naast emotionele steun nam [L.N.D.M.] reeds verzoekers schoolkosten voor haar rekening toen hij op een internaat in Rwanda verbleef. Zij is daar overigens nooit mee gestopt, aangezien verzoeker, net als haar andere kinderen, ten laste van haar staat. Verzoeker woont feitelijk bij [L.N.D.M.] en er bestaat een band van vertrouwen, gezag en emotionele steun tussen haar en verzoeker, evenals met de rest van haar gezin.
- 5 Op 10 februari 2025 heeft de Dienst Vreemdelingenzaken besloten om een verblijf van meer dan drie maanden te weigeren en verzoeker gelast het grondgebied te verlaten. Dit besluit is in essentie als volgt gemotiveerd:
 - Als bewijs van bloedverwantschap met de persoon die recht geeft op verblijf, legt de betrokkene zijn geboorteakte en een huwelijksakte tussen [L.N.D.M.] en [N.M.F.] over. Artikel 227 van het Belgische Burgerlijk Wetboek bepaalt: „Het huwelijk wordt ontbonden: 1° door de dood van een van de echtgenoten; 2° door echtscheiding [...]”. Aangezien [N.M.F.] op 3 maart 2023 is overleden, kan de betrokkene zijn verwantschap met [L.N.D.M.] niet aantonen. De betrokkene kan zich dus niet beroepen op de bepalingen inzake gezinshereniging als ander familielid als bedoeld in artikel 47/2, 2°, van de wet van 15 december 1980.
 - De gezinsbelangen van de betrokkene kunnen geen voorrang hebben boven de niet-inachtneming van de wettelijke voorwaarden van artikel 47/2 van de wet van 15 december 1980. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft geoordeeld dat „de betrekkingen tussen volwassenen niet noodzakelijkerwijs de bescherming van artikel 8 genieten zonder dat wordt aangetoond dat er andere elementen van afhankelijkheid zijn dan de normale affectieve banden” (EHRM, 13 februari 2001, Ezzouhdi tegen Frankrijk, CE:ECHR:2001:0213JUD004716099). Uit het dossier blijkt geen afhankelijkheid anders dan de normale affectieve banden en er zijn geen aanwijzingen dat de relatie tussen de betrokken familieleden niet buiten het Belgische grondgebied kan worden voortgezet.

- 6 Op 18 maart 2025 heeft verzoeker bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen een beroep tot nietigverklaring van dit besluit ingesteld.

II. Nationaal recht

- 7 In artikel 47/2 van de wet van 15 december 1980 is bepaald:

„Als andere familieleden van een burger van de Unie worden beschouwd:

1° de niet in artikel 40bis, § 2, 2°, bedoelde partner met wie de burger van de Unie een deugdelijk bewezen duurzame partnerrelatie heeft en die de burger begeleidt of komt vervoegen, voor zover ze niet een van de personen bedoeld in de artikelen 161 tot 163 van het oud Burgerlijk Wetboek zijn en evenmin een duurzame partnerrelatie onderhouden met een andere persoon;

2° de niet in artikel 40bis, § 2, bedoelde familieleden die, in het land van herkomst, ten laste zijn van of deel uitmaken van het gezin van de burger van de Unie en deze laatste begeleiden of komen vervoegen;

3° de niet in artikel 40bis, § 2, bedoelde familieleden die wegens ernstige gezondheidsredenen een persoonlijke verzorging door de burger van de Unie strikt behoeven en deze laatste begeleiden of komen vervoegen.”

- 8 Artikel 40bis, § 2, van de wet van 15 december 1980 luidt als volgt:

„§ 2. Als familielid van de burger van de Unie worden beschouwd:

1° de echtgenoot of de vreemdeling waarmee een geregistreerd partnerschap werd gesloten dat beschouwd wordt als zijnde gelijkwaardig met het huwelijk in België, die hem begeleidt of zich bij hem voegt;

2° de partner, die hem begeleidt of zich bij hem voegt, met wie de burger van de Unie overeenkomstig een wet een geregistreerd partnerschap heeft gesloten. De partners moeten aan de volgende voorwaarden voldoen:

- a) bewijzen een naar behoren geattesteerde duurzame en stabiele partnerrelatie te onderhouden.

Het duurzaam en stabiel karakter van deze relatie is aangetoond:

- indien de partners bewijzen gedurende minstens één jaar, voorafgaand aan de aanvraag, onafgebroken in België of een ander land te hebben samengewoond;
- ofwel indien de partners bewijzen dat zij elkaar sedert ten minste twee jaar, voorafgaand aan de aanvraag, kennen en het bewijs leveren dat zij regelmatig, telefonisch, via briefwisseling of elektronische berichten met elkaar contact onderhiielden en dat zij elkaar in de twee

jaar voorafgaand aan de aanvraag driemaal ontmoet hebben en dat deze ontmoetingen in totaal 45 of meer dagen betreffen;

– ofwel indien de partners een gemeenschappelijk kind hebben;

b) met elkaar komen samenleven;

c) beiden ouder zijn dan eenentwintig jaar. De minimumleeftijd van de partners wordt teruggebracht tot achttien jaar wanneer zij het bewijs leveren van een samenwoning van ten minste een jaar voordat de vreemdeling bij wie men zich voegt, in het Rijk aankwam;

d) ongehuwd zijn en geen duurzame en stabiele partnerrelatie hebben met een andere persoon;

e) geen personen zijn bedoeld in artikelen 161 tot 163 van het Burgerlijk Wetboek;

f) ten aanzien van geen van beiden is een definitieve beslissing genomen tot weigering van de voltrekking van het huwelijk op basis van artikel 167 van het Burgerlijk Wetboek.

3° de rechtstreekse bloedverwanten in neergaande lijn alsmede die van de echtgenoot of partner bedoeld onder 1° of 2°, beneden de leeftijd van eenentwintig jaar of die in het land van oorsprong dan wel herkomst te hunnen laste zijn, die hen begeleiden of zich bij hen voegen, voor zover de vreemdeling die vervoegd wordt, zijn echtgenoot of de bedoelde geregistreerde partner over het recht van bewaring beschikt en, indien het recht van bewaring wordt gedeeld, op voorwaarde dat de andere houder van het recht van bewaring zijn toestemming heeft gegeven;

[...]

De Koning bepaalt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de gevallen waarbij een partnerschap dat geregistreerd werd op basis van een vreemde wet, moet beschouwd worden als zijnde gelijkwaardig met een huwelijk in België.”

III. Standpunt van verzoeker

- 9 Verzoeker voert één middel aan, dat onder meer is ontleend aan een kennelijke beoordelingsfout en schending van artikel 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM), artikel 41 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, artikel 4 van richtlijn 2003/86/EG van de Raad van 22 september 2003 inzake het recht op gezinshereniging (PB 2003, L 251, blz. 12), het recht om te worden gehoord en verschillende bepalingen van Belgisch recht.

- 10 Verzoeker betoogt dat zijn relatie met [L.N.D.M.] onder het recht op eerbiediging van het gezinsleven in de zin van artikel 8 EVRM valt en stelt dat, met de dood van zijn vader, de gezins- en afhankelijkheidsrelatie met [L.N.D.M.] niet is beëindigd maar des te sterker is geworden, aangezien hij enkel nog zijn schoonmoeder en zijn broers en zussen als houvast heeft. Sinds het overlijden van [N.M.F.] op 3 maart 2023 heeft [L.N.D.M.] hem op alle vlakken en met name financieel gesteund. Dit wordt overigens bevestigd door zijn biologische moeder, die formeel heeft vastgelegd dat [L.N.D.M.] de volledige zorg voor haar biologische zoon draagt.
- 11 Volgens verzoeker zijn samengestelde gezinnen geen randverschijnsel meer en lijkt het archaïsch om deze realiteit te negeren op grond van het feit dat het huwelijk civielrechtelijk is beëindigd. De conclusie dat er tussen hem en [L.N.D.M.] geen band bestaat wegens het tragische overlijden van degene van wie deze band uitging, is volledig in strijd met het wezen van artikel 8 EVRM en met de evolutieve uitlegging van de mensenrechten. Deze uitlegging houdt nauw verband met het doeltreffendheidsbeginsel, dat inhoudt dat het EVRM aldus moet worden uitgelegd en toegepast dat de door dit verdrag gewaarborgde rechten concreet en doeltreffend zijn, en niet theoretisch en illusoir.
- 12 De Dienst Vreemdelingenzaken heeft verzoeker niet in de gelegenheid gesteld om opmerkingen in te dienen alvorens het bestreden besluit te nemen en heeft noch zijn situatie, noch zijn emotionele banden met, afhankelijkheid van en samenwonen met [L.N.D.M.] onderzocht, hetgeen zowel een materiële als procedurele schending vormt van artikel 8 EVRM, aangezien geen rekening is gehouden met verzoekers familiebelangen.
- 13 Verzoeker concludeert dat hij voldoet aan de voorwaarden van artikel 47/2 van de wet van 15 december 1980 en verzoekt derhalve om nietigverklaring van het bestreden besluit wegens de verschillende gebreken daarvan.

IV. Beoordeling door de verwijzende rechter

- 14 De Dienst Vreemdelingenzaken verwijt verzoeker dat hij voor de toepassing van artikel 47/2 van de wet van 15 december 1980 geen „bloedverwantschap” tussen hemzelf en zijn schoonmoeder, [L.N.D.M.], heeft aangetoond.
- 15 In het kader van een aanvraag voor een verblijfskaart is de Dienst niet gebonden aan de door de verzoekende partij aangevoerde rechtsgrondslag. In casu zou verzoeker onder artikel 40bis, § 2, 3°, van de wet van 15 december 1980 kunnen vallen als rechtstreekse bloedverwant in neergaande lijn van de echtgenoot – ook al is deze overleden – van [L.N.D.M.], te wiens laste hij leeft.
- 16 De verwijzende rechter acht het derhalve zowel vanuit het oogpunt van artikel 47/2, 2°, van de wet van 15 december 1980 als vanuit het oogpunt van artikel 40bis, § 2, 3°, van deze wet van belang zich te buigen over de vraag of er tussen een minder- of meerderjarig kind en zijn stiefouder een band bestaat die als

familieband kan worden aangemerkt, wanneer er tussen hen feitelijke banden bestaan, maar geen biologische of juridische banden.

Begrip „bloed- of aanverwantschapsband(en)”

- 17 De term „bloed- of aanverwantschapsband(en)” komt in de wet van 15 december 1980 herhaaldelijk voor, maar wordt niet gedefinieerd.
- 18 In het woordenboek „Le Robert” is aanverwantschap een „door het huwelijk tot stand gebrachte juridische band tussen de gezinnen van de ene en de andere echtgenoot”. Bloedverwantschap wordt ruimer gedefinieerd als de „relatie tussen bloedverwanten in neergaande lijn of uit een gemeenschappelijke voorouder”, maar ook als een „door de samenleving daaraan gelijkgestelde band”.
- 19 Wat het begrip „gezin” betreft, merkt de verwijzende rechter op dat artikel 1.3, 19°, van de Vlaamse Codex Wonen van 2021 dit begrip definieert als „meerdere personen die op duurzame wijze in dezelfde woning samenwonen en daar hun hoofdverblijfplaats hebben”.
- 20 De band tussen verzoeker en zijn schoonmoeder zou kunnen vallen onder deze „door de samenleving aan bloedverwanten in neergaande lijn gelijkgestelde band”, maar ook onder het begrip „gezin” zoals gedefinieerd in de Vlaamse Codex Wonen.

Familiebanden tussen een minderjarig kind en zijn stiefouder

- 21 Feitelijke familiebanden tussen een minderjarig kind en zijn stiefouder zijn in de Belgische rechtsleer onder meer in aanmerking genomen onder de term „sociaal ouderschap”, hetgeen wordt gedefinieerd als „de situatie waarin de ouderlijke verantwoordelijkheid wordt gedragen door een ouder en zijn partner, dat wil zeggen door iemand die geen afstammingsband heeft met het kind – dus zonder ouderschap in strikte zin – maar die deelneemt aan het dagelijks onderhoud en de opvoeding van het kind” (N. Gallus, „Approche juridique nouvelle des parentés et parentalités en droit belge”, Rev. Dr. ULB, 2008, nr. 38, blz. 143-160). „Sociaal ouderschap” verwijst echter naar de uitoefening van de functie van ouder, dat wil zeggen naar de uitoefening van het ouderlijk gezag over een minderjarig kind.
- 22 Dit begrip, ook bekend als „stiefouderschap”, is ook het voorwerp geweest van verschillende wetsvoorstellen om de partner van de biologische ouder van een kind in staat te stellen het ouderlijk gezag met laatstgenoemde te delen. Deze voorstellen waren erop gericht een juridische band tot stand te brengen tussen personen die geen afstammingsband hebben, wat met name zou hebben betekend dat de stiefouder bij verbreking van de formele partnerschapsband met de ouder een band met het kind zou kunnen behouden.
- 23 Geen van deze wetsvoorstellen is aangenomen, en het stiefouderschap lijkt in België dus ook nu nog een feitelijke toestand en geen juridische status te zijn,

zodat de stiefouder, in geval van wijziging van deze feitelijke situatie door een scheiding of een overlijden, de band verliest die hij feitelijk onderhield met het kind van zijn voormalige partner.

- 24 De verwijzende rechter stelt vast dat de enige mogelijkheid die in een dergelijke situatie wordt geboden die van artikel 375bis van het oude burgerlijk wetboek is, namelijk een recht om persoonlijke betrekkingen met een kind te onderhouden voor eenieder die „een bijzondere affectieve band” met het kind aantoonst.
- 25 De stiefouder zou, als persoon die een bijzondere affectieve band met een minderjarig kind kan aantonen, dit recht kunnen doen gelden, maar dit zou geen juridische erkenning inhouden van zijn betrokkenheid bij het leven en de opvoeding van dat kind. In een geval waarin een kind slechts één ouder had ten aanzien van wie zijn afstamming was vastgesteld, maar „duurzaam [had] gewoond in het huishouden gevormd door deze ouder en door een derde die beiden verantwoordelijk waren voor het onderhoud van het kind”, heeft het Grondwettelijk Hof in een arrest van 8 oktober 2003 namelijk als volgt geoordeeld:

„Het ouderlijk gezag kan thans enkel worden gevestigd ten aanzien van de personen die een afstammingsband hebben met het kind. Ofschoon artikel 375bis van het Burgerlijk Wetboek het mogelijk maakt persoonlijk contact tot stand te brengen tussen een kind en de persoon die doet blijken van een bijzondere affectieve band met dat kind, maakt die bepaling het niet mogelijk aan die band gevolgen te verbinden die de verbintenissen die die persoon bereid zou zijn aan te gaan ten aanzien van dat kind, juridisch zouden verankeren. Het kind zou dus plots, in geval van scheiding van het paar en in het bijzonder in geval van overlijden van de ouder die een afstammingsband met het kind had, elk recht op verzorging, hieronder begrepen het recht op onderhoud en op bescherming van de persoon die het heeft opgevoed, kunnen verliezen.

Daaruit volgt dat die categorie van kinderen zonder toelaatbare verantwoording verschillend wordt behandeld. Maar het staat aan de wetgever om te preciseren in welke vorm, onder welke voorwaarden en volgens welke procedure het ouderlijk gezag, in het belang van het kind, zou kunnen worden uitgebreid tot andere personen die geen afstammingsband met het kind hebben, aangezien de bepalingen van de artikelen 371 tot 387bis van het Burgerlijk Wetboek niet als dusdanig, naar analogie, [...] kunnen worden toegepast [op de situatie van een kind dat deel heeft uitgemaakt van het huishouden van een derde en de enige ouder met wie een afstammingsband is vastgesteld].” (Grondwettelijk Hof, nr. 134/2003 van 8 oktober 2003, B.6-B.7) (Onderstreping door de verwijzende rechter).

- 26 De Belgische wetgever heeft het begrip „stiefouder” of „sociaal ouderschap” niet in de wetgeving opgenomen, zodat er nog steeds een rechtsvacuüm lijkt te bestaan rond de relatie tussen een minderjarig kind en zijn stiefouder, waardoor een

ongerechtvaardigd gebrek aan evenwicht ontstaat tussen zogenoemde „traditionele” gezinnen en „samengestelde” gezinnen.

Familiebanden tussen een meerderjarig kind en zijn stiefouder

- 27 Het Belgische recht kent deze relatie slechts vanuit de invalshoek van een onderhoudsverplichting die door de overlevende echtgenoot of wettelijk partner verschuldigd is aan de kinderen van zijn overleden partner of echtgenoot die een „opleiding” volgen (artikel 203, §3, oud BW). In een dergelijk geval moet het meerderjarige kind „vanuit het oogpunt van de bijdrage aan de onderhoudsverplichting” een rechtsvordering instellen tegen zijn stiefouder, maar ook tegen zijn andere ouder (wanneer laatstgenoemde nog in leven is).
- 28 De verwijzende rechter merkt op dat rechtsvorderingen betreffende dergelijke onderhoudsverplichtingen krachtens artikel 572bis, 7°, van het Gerechtelijk Wetboek moeten worden ingediend bij de „familierechtbank”. In deze bepaling erkent de wetgever dus bijna onbewust dat een band tussen een stiefouder (voormalig echtgenoot of wettelijk partner van een biologische ouder van het kind, waarbij deze verplichting niet geldt voor de feitelijke samenwonenden) en een kind (zelfs meerderjarig) een zogenoemde „familieband” kan vormen, die lijkt te blijven bestaan na het overlijden van de ouder, dat wil zeggen na de beëindiging van de aanverwantschap tussen deze stiefouder en het kind.

V. Motivering van de verwijzing

- 29 Bij de huidige stand van de Belgische wetgeving en rechtspraak kan de verwijzende rechter niet weten of verzoeker in casu zou kunnen worden beschouwd als een „familielid” (artikel 40bis, § 2, 3°, van de wet van 15 december 1980) of als een „ander familielid” (artikel 47/2, 2°, van deze wet) van zijn schoonmoeder.
- 30 Het is namelijk onmogelijk om vast te stellen of er al dan niet sprake is van een „bloedverwantschap” tussen verzoeker en zijn schoonmoeder, die de facto al vele jaren voor verzoeker lijkt te zorgen, met name door zijn schoolkosten te dragen, en dat sinds het overlijden van verzoekers vader is blijven doen door verzoeker te huisvesten en hem financieel te blijven onderhouden.
- 31 Artikel 40bis, § 2, 3°, en artikel 47/2, 2°, van de wet van 15 december 1980 vormen de omzetting in Belgisch recht van artikel 2, punt 2, onder c), en artikel 3, lid 2, onder a), van richtlijn 2004/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden (PB 2004, L 158, blz. 77), zodat de afbakening van het begrip „familielid” van een burger van de Unie deel uitmaakt van het Unierecht.
- 32 Aangezien deze zaak twijfels doet rijzen over de uitlegging van het Unierecht, meer bepaald van het begrip „familielid”, acht de Raad voor

Vreemdelingenbetwistingen het om bovengenoemde redenen en wegens de noodzaak van een uniforme uitlegging van de begrippen van het Unierecht noodzakelijk dat het Hof bij wijze van prejudiciële beslissing uitspraak doet over onderstaande vragen.

VI. Prejudiciële vragen

- 33 De Raad voor Vreemdelingenbetwistingen schorst de behandeling van het beroep totdat het Hof van Justitie van de Europese Unie uitspraak heeft gedaan over de volgende vragen:
- 1) Moet artikel 2, punt 2, onder c), van richtlijn 2004/38 aldus worden uitgelegd dat het zich ertegen verzet dat een rechtstreekse bloedverwant in neergaande lijn van de echtgenoot of partner van een Unieburger zoals bedoeld in die bepaling, de hoedanigheid van „familielid” van die Unieburger verliest als gevolg van de ontbinding van het huwelijk of het partnerschap tussen die echtgenoot of partner en de Unieburger, ook al woont die rechtstreekse bloedverwant in neergaande lijn samen met de Unieburger in een andere lidstaat dan die waarvan deze laatste de nationaliteit bezit, heeft hij met name als minderjarige ten laste gestaan van de Unieburger en blijft hij als meerderjarige ten laste van hem? Zo ja, geldt dit dan ook wanneer deze rechtstreekse bloedverwant in neergaande lijn zich bij de Unieburger wenst te voegen in een andere lidstaat dan die waarvan deze laatste de nationaliteit bezit en waarnaar deze Unieburger zich begeeft of waar hij verblijft?
 - 2) Indien de eerste vraag ontkennend wordt beantwoord, moet artikel 3, lid 2, onder a), van richtlijn 2004/38 dan aldus worden uitgelegd dat het eraan in de weg staat dat aan een derdelander de hoedanigheid van „ander familielid” van een Unieburger wordt toegekend wanneer de juridische band tussen hen is verbroken door de ontbinding van het huwelijk tussen de Unieburger en een van de rechtstreekse bloedverwanten in opgaande lijn van die derdelander, ook al stond de derdelander in zijn land van herkomst ten laste van de Unieburger en blijft hij te zijnen laste in een andere lidstaat dan die waarvan de Unieburger de nationaliteit bezit en waarnaar deze laatste zich begeeft of waar hij verblijft?